

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 51.

Løverdagen den 17de December 1859.

3de Aarg.

Indhold.

Hornkveget. — Flerkreet. — Inden- og udenlandste Efterretninger.

Hornkveget.

(Slutning fra No. 50.)

Kvegfødning.

Vi komme nu til det voksne Kvegs Fødning, et Hovedspørgsmaal i Storbritanien, hvor Salg af Kjødprodukter giver den største Netto af Landbovesenets samtlige Afkastning. Kvegfederen sætter sig til Formaal at frembringe den største Mengde Kjød ved mindst Mengde Næringsstoffer og mindst mulig anden Udgift. Som Merker der tages særdeles Hensyn til ved Udvalg af Dyrer som skal fedes let nævnes følgende: Lidet Hoved, kort Hals, som er tyk og megtig i Retningen fra Hovedet til Skuldrene, stort Bryst, kjødfulde Ben ligetil Kneet og Haferne men sene-fulde og korte nedenfor, vel boiede Ribben og sluttende tet til Hofterne, bred, lige og veldannet Ryg lige til Halen, som bør være høit ansat. Betydningen af disse Merker er let at fatte. Et stort Bryst for Gf, angiver at Lungerne arbeide med Lethed. Tøndeformige Ribben og liden Afstand mellem Hoften og sidste Ribben angiver Letholdighed. Fra et lidet Hoved kan der sluttes til sin Venbygning i det Hele. Foruden disse ydre Former fordrer Kvegfederen som tillige er Opbretter, at Dyret er i Besiddelse af den Gyne hurtigt at udvikle sig og komme til Modenhed, og till den Ende holder han Dyr, der ligesom Durhamsracen lade sig opfede i 18—20 Maaneder. Om Sommeren gaar Fedekveget gjerne paa rige naturlige Gressgange, men tidligt om Høsten sættes de ind for ikke at minke paa trenet Havn og ved det raa Veirligt.

Vinterfødningen er helt igjennem et Bert af den moderne Agerdyrking. Den har for Diebliffet naaet en saadan Fuldkommenhed i England, at de smukkeste Fededyr som drives til Markedet i Smithsfielb (Londons Torvplads for Kveg) ere fedede om Vinteren. Om Maaden hvorpaa Fødningen bør foregaa er baade Theoretikere og Praktikere indbyrdes uenlige. Skotterne indbrømme nok at Dyret skal beskyttes mod Sne og Regn, naar

det fedes, men de paaftaa tillige at det maa have saa megen Luft og Frihed som muligt, saa at et simpelt Stur altsaa er nok. Engleenderne holde derimod for, at Fødningen foregaaer bedst, naar Dyret staar varmt i en Baas. Enkelte gaa endog saa vidt, at de ville have Dyret bunden i Baasen, for at berøve det enhver Bevægelse. Modsetningen i disse Meninger er mere tilsyneladende end virkelige. Begge Partier kan have Ret. Det Sande er, at Behandlingen maa rette sig efter hvert Dyr's Gemyt og Baner. Det halvvilde Kveg i de skotske Bjerge er vandt til at leve i Frihed og i Hjerde. Det vilde derfor vantrives og afmagres ved at stenges fra sine Kamerater og samtidigt rent berøves frisk Luft og de tilsvante Bevægelser. Det lade Durhamsdyr, som er roligt af Naturen og vant til Stilhed og No, trenger kun til Mad, Drifke og Sovn. Tregt i den Grad, at det ikke engang vil underkaste sig den for Helbredden nødvendige Bevægelse, fedes det udmærket i et snevert Indelukke, hvori det ikke engang er nødvendigt at binde det. Susser og Devondyret, som høre til de lidligere Racen men som tillige ere Husdyr i streng Forstand, maa ligeledes have Ly og Varme for at blive fede.

Ved disse forskjellige Maader at behandle de forskjellige Racen paa under Fødningstiden er det tilstreffelig angivet, at Barmegraden ikke maa vere den samme for Alle. Hver Race fordrer sin Middeltemperatur. En meget hoi Barmegrad bringer Dyret til uden Nytte at tabe Fedt ved at fæde. En altfor lav Barmegrad fordrer et Tilskud af Foder, som kun tjener til at vedligeholde Legemet's naturlige Varme. Som den mest passende Middelvarme for de egentlige Slagteracer, sættes henved 10 Grader.

Alle ere enige i at Fedekveg maa have det aldeles rolig. Forat opnaa dette indrette de fleste Kvegfedere i England i sine Stalde adskillde Afslutter for hvert enkelt Dyr. Disse Afslutter ere meget hensigtsmessige for de rolige og dorste Racen, saasom Durhams-Racen. Naar Dyret først er sat ind i sin Celle forbliver det uafbrudt der indtil det skal slagtes, og i hele Mellemtiden bliver dets No ikke forstyrret. Gjødsefen, hvis Oplosning hindres ved Dyrets bestandige Traak paa den og Stroelsen, udtages først naar Fødningen er tilende. Foderet gives i en bevægelig Krybbe udenfor Afsluttet og maa eftersom Gjødsefen voxer i Hviden gradewis stilles høiere. Disse Afslutter

Hvidhed og Velsmag samt den udmerkede Smag af de smaa Eg, Hønen legger, havde ladet den finde Naade hos Læffermunde, ligesom dens smukke Bygning og Fjederbedekning samt stolte Holdning fremdeles yndes af Dyrskere. Kamphanen er i sit Slags hvad den rene Araber er blandt Hestene. Denne adelige Hanerace har en Mengde Afarter; der nevnes lige tilfjorten; Hjerens Farve er langtfra konstant, men man setter gjerne røde Haner med sort Bryst høiest. Hønsopdretteren anvender megen Omhu med dens Opdret. Forat Afkommet skal blive sterkt og modigt faar en Hane kun bedække 3-4 Høner og aldrig mer end seks. Udrugningen sker tillige om Foraaret, forat Kylvingerne kunne have hele Sommeren at udvikle sig paa. De fodres lige Myrer, Hvedebrødsstumper, ophakkede kogte Eg blandede med Salatblade, hvidt Mark, sur Melk, rislet Brød, udblødt Høns, Byg o. s. v. Dyrene ere forresten meget vanskelige at opdrætte. Deres frugtreste Gemyt udvikler sig saa tidlig, at man løber Fare for at den ene Halvpart tager Livet af den anden eller ibetmindste halver Dinene ud paa den anden Halvpart forend de endnu have faaet Fjer paa Kroppen. Denne Stridbarhed tiltager med Alderen, og Hanerne blivde ofte farlige i Hønsgaardene. Saa smaa de ere kaste de sig dog over det største Fjederkre. Der Hønen Kylvinger angribe den endog Mennesker, og man har Eksempler paa, at de have tiltrukket og endog drebt Smaaaborn.

Kamphanens Opdret var tilforn for den engelske Adels af ligesaamegen Bigtighed som nu til dags Beddelobbestens, og Hanerne udførte ligesaa store Bedrifter i sit Slags som disse. En Hanekampstier fra det forrige Aarhundrede, Hertugen af Leeds, opdrættede, man ved ikke ved hvilke Midler, meget store Haner uden at Størrelsen havde skadelig Indflydelse paa deres Mod og Kraft. De kaldtes Leeds Haner. Forend Kampen begyndte holdtes Hanerne skjulte i Sække og kom ikke tilsyn for Publikum, forend Beddelmaalene vare indgaaede. Man kan nok tænke sig hvilken Virkning de da gjorde paa Tilskuerne og især paa Beddelene, naar et Dyr paa 10 Pds. Begt uventet blev taget op og sat frem for at kjempe med en Lillepuhane.

Dorkingracen har sit Navn af en liden Landsby straks ved London. Den er mindre smuk end den foregaaende Race, men langt nyttigere og indbringende for Landmanden, dens fornemste Kjendemerke er dens 5 Ter istedetfor 4. De 2 Ter vende bagud. Den har korte Ben, rund og temmelig kjodfuld Krop; Hjerlagets Farve er meget forskjellig. Enkelte paastaar at den rene Race skal vere hvid, men af denne Farve findes kun faa. De fleste Dorkings er en Blanding af gult, mere eller mindre brunrodt eller sort. Graa og brune Dyr findes ogsaa. En god Høne af denne Race veier nesten 4 Pds., og et smukt Par betales med mer end 4 Spd. Racen trives udmerket i Englands sydlige Landstaber, men ikke i de fugtige og til Havet grensede Landstaber i Norden.

Foruden disse to bestemte Racer findes der en Maafe Hønsforter, der ikke har Konstanthed

i sig og saaledes heller ikke kan ordnes klasseris. De sidste Høns paa Gaardene bestaar som oftest i det Korn som spildes ved Laderne og i Mark og Insekter de sparke op i Gjødseldyngerne.

Efterfølgende Racer ere alle indførte og mere eller mindre fuldkommen akklimatiserede efter som de i længere eller kortere Tid have veret i Landet. Af Høns indførte fra andre Lande i Europa kan nevnes:

Den polske sorte Race, kjendelig paa sin skinnende sorte Farve med en Hovedtop af hvide Fjere. Hønen bringes lettelig op i en Begt af 4-5 Pds. og Hønen, som veier lidt mindre veier meget flittig. Holder man den i varmt Hus legger den Eg hele Aaret rundt.

Den hvide polske Race ligner i sine Former den Foregaaende. Den er skinnende hvid over hele Kroppen med sort Hjertop paa Hovedet. Racen som allerede for 2 eller 3 Aarhundreder siden er bleven fordelagtig omtalt, er ogsaa nu meget afgjort, men lidet udbredt. Engelske Hønselstere har skrevet til Polen og Tydskland efter Eksemplarer af dem og tilbudt hvilkensomhelst Pris, men har faaet til Svar, at denne Race ikke mere findes.

Den polske spraglede Race omtale vi under de spraglede Racer. Af disse gives der en Mengde, men saaledes blandede sammen, at man ikke mere med Sikkerhed kan paapege deres første Oprindelse. Efter de forskjellige Provindser bere de ogsaa forskjellige Navne. Der skildres imidlertid mellem 3 Racer nemlig:

Den spraglede Hollandske, som legger Eg hver Dag og som atter inddeles i Gulds og Solvragen. Under god Behandling legger den virkelig daglig et Eg baade Sommeren og Vinteren igjennem, men til Gjengjæld er det meget vanskeligt at faa Hønen til at ruge.

Den spraglede Hamburgske har hengende Hjertop paa Hovedet og som Skjelnerke en liden Kam besat ligesom med flere Horn; den er udmerket og meget dyr. Ogsaa denne har to Arter, Gulds og Solvarten efter som der er guldgule eller solvhyvide Punkter i Spraglerne.

Den spraglede Polske Races Farve er en Blanding af hvidt, Grønt, Sort og Drangegult. Den har ligeledes 2 Arter efter som Pletterne forherskende ere orangefarvede eller hvide. Begge have Fjederbust paa Hovedet, men ingen Kam hvilket danner Serkjendet mellem denne og Hamburger-Racen. De ere forresten frugtbare, fedes hurtig og have et saftfuldt Kjød, som settes ved Siden af Dorkingskjødet.

Den spanske Race ligner en af de ovenfor omtalte polske. Den har serdeles smukt Hjerlag og er glindsende sort; men medens den polske Race har hvid Hjerbust paa Hovedet, har den spanske kun en simpel Kam som rigtignok udmerker sig ved sin Størrelse og røde Farve som skiller af mod de hvide Hudlapper paa begge Sider af Hovedet under Dreene. Den spanske Race er en af de stærkeste man kjender. Hanerne veie ofte over 6 Pds., Hønerne lidt mindre. Uagtet det spanske Klima er tørt og varmt trives Racen dog

udmerket i England, hvor den forresten har været i meget lang Tid. Den legger store delikate Eg og giver hvidt, mørt og fastigt Kjød. Derfor staar den ogsaa høit hos dem, som ville forene det nyttige med det behagelige. Et Par af ren Race koste i det Mindste 7 Spd. Forskjellige asiatiske Racer ere til forskjellige Tider indførte. De gaa under Navn af Bantamhøns og flere af dem have været i England i nær 250 Aar. Bantam nedstammer fra de vilde Høns som endnu treffes paa Den Java, paa hvis Nordkyst Engländerne i 1602 anlagde deres første Koloni i Ostasien. Den udmerker sig ved elegante Former og især ved sine overordenlige Lidenhed. Mange af dem veie ikke engan 1 Pd. Disse Dørgfugle opdrættes alene for Fornsøielses Skyld. Hønen er meget frugtbar, men dens Eg er ikke større end en Dues og Duen udklækker dem meget let. Bantam Hønen klækker imidlertid ogsaa selv sikkert og anvendes derfor med Held til at udruge Jafaner. John Sebright har udmerket sig som heldig Hønsopdrætter, og har efter flersaarige nøiagtige Forsøg frembragt udmerkede Sorter som bære hans Navn. Hans Bantams Høns ere meget smaa og samtidigt meget livlige. De ere Kamphaner i formindstet Maalestok.

Malaierracen har et lidet Hoved der minder om Slangens. Farven er forskjellig, den har meget hvide Ben. Hanen er ofte over 31 Tommer høi og kan saaledes let rejse op paa et Spisebord. Den veier fra 10—12 Pd. Hønen veier fra 8—10 Pd. Capunerne (Gibbede Haner) ere ofte saa store som Kalkuner. Uheldigvis finde Koffene, at dette Hjerte leverer alfor meget Af-fald og Keffermundene lide ikke Kjødets olieagtige Smag og Farve. Man har derfor i England blandet Racen og opnaaet gode Resultater, i det denne Kjemperace er bleven forenet med engelsk Haardforbed. Et Malaierrace faar man mindst 7 Spd. og undertiden det dobbelte for.

Cochinchinacacen udmerker sig ligeledes ved sin Størrelse. Middelvekten paa en Hane er omkring 10 Pd. og paa en Høne omkring 8 Pd. Hovedet er lidet og Kammen simpel. Vingene ere smaa, Fødderne ere temmelig korte, gulagtige foran og kjødfarvede paa Siderne. Hønsynderne foretrekke Dyr som ere fuldt beffedrede ligetil Terne for de med sjerløse Ben, (fuldtbestøvlede for at bruge det engelske Udtryk). Halen skal vere kort. Ved et Skue blev disse Dyr forbudte at konkurrere om Prisen fordi Dommerne troede at have opdaget at man havde udrykket de lange Halefjedre. Farven kan ellers vere forskjellig. I 1850 fremvistes der ved Skuet i Birmingham ogsaa hvide Fugle. Ved de store Hjertestuer er man kommen overens om at opstille dem efter Farven, og ser man meget paa at Benfjerens Farve saameget som muligt nærmer sig Kroppens. Cochinchina Fuglens Hjertelag er blød at tage paa og kan passende sammenlignes med Gaasfuden. Hanens Gal afstiller sig fra det almindelige; det er mindre klart og ender med en Lyd lig en Hunds Knurren. Dyrets hele Ydre er saaledes ualmindeligt og flere i Enland antog det i Begyndelsen

for en Slags Bilbgaas. Cochinchinahønsene temmes meget let og lader sig haandtere uden Banstikighed. Deres store Krop i Forbindelse med smaa Vinger hindre dem fra at flyve, og de kunne derfor holdes i lave Indelukker. Imidlertid ville de gjerne bryde ud og holde Die med om Indgjerningen er lav nok til at bestiges, men de ere saa tunge og klodsede, at de resistere at staa sig paa Nedfarten. Hønen er meget frugtbar. Beløbet siges den at legge 300 Eg om Aaret. Den standser kun i Nyttetiden, og i den bedste Berpsetid legger den undertiden 2 Eg i Dognet. Dens Eg ere mindre end Malaihønsenes og staa saaledes langt fra i Forhold til Fuglens Størrelse. Skallen er rødagtig eller hofeladefarvet undertiden nesten hvid. Kjødet ansees for mørt og vel-smagende.

I April 1846 saa man for første Gang paa et Hjertestue i Dublin et Par Cochinchinahøns, som Dronning Viktoria og Prinds Albert havde indsendt. Hønen havde i 94 Dage lagt 103 Eg. Fra denne Tid stod Racen i Publikums højeste Gunst. Indestien steg til et sandt Raseri, hvorom man kan gjøre sig et Begreb, naar man hører, at en smuk Hane lettelig betales med indtil 40 Spd. og en smuk Høne med indtil 25 Spd. Eg-gene betales med 5 Spd. Stykket og maanedsgamle Kyllinger med 50 Spd. for et halvt Duffin. Enkelte Hønselstere vilde ikke modtage 100 Spd. for en Høne og mangt et Par af aldeles egte Dyr gif ikke under 200 Spd. Moderateret har nu naaet sit Høieste og om sole Tid vil det vere i sterkt Aftagende.

Foruden de i det foregaende nevnte mest afgjorte Racer gives der endnu et stort Antal mindre afgjorte, hvoraf flere alene treffes som Rariteter i Hønselsternes Fuglegarde. I Hast ville vi opregne nogle faa af dem.

Frisørracen skriver sig fra det østlige Affen; den er meget sjelden i England og holdes kun for det underlige Syn den afgiver, thi samtlige Fjer staa den modsatte Vej paa hele dens Krop med Undtagelse af Vingene og Halen. Paa Grund af Hjertelagets underlige Stilling bliver Frisørhønen gjennemblødt lige til Skindet ved den mindste Regn, og passer saaledes ikke for Englands fugtige Veirigt.

Silkeracen fra Japan og Kina er ogsaa sjelden fordi Englands Klima er den imod. Dens Hud er dybblaa eller purpurfarvet og bedekket med hvid og silkeblod Dun. Hønen verper slittigt, men dens Eg ere meget smaa.

Det kongelige Agerdyrningsselskab i England forstaaer i sine Udstillinger at forene det Behagelige med det Nyttige, men de udsatte Priser tilfalde gjerne de nyttigste Sorter.

(Fortsættes).

I n d l a n d e t.

Christiania. Hs. Majestæt Kongen, der paa Jernbanen afreiste herfra den 9de d. M. om Morgenen Kl. 8, ankom til Stockholm den 13 d. M. Kl. 5½ om Eftermiddagen.

— Storthinget er af Hs. Maj. bleven prolongeret indtil videre.

— Følgende Indberetning om Udsaldet af indvarende Mars Høst blev den 5te d. M. forelagt Hs. Majestæt:

„Som i Departementets Indberetning af 27de August sidstleden anført, havde den under Vaaren og Forommeren i den største Del af Riget herskende Regnmangel tildels i Forbindelse med stærk Varme i det Hele udøvet en skadelig Indvirkning paa Græs-vekten. Hvorvel denne visnok tildels er bleven noget forbedret ved gunstigere Veir senere ud paa Sommeren og Høsten, maa dog Udbyttet af Høhøsten i det Hele antages at være betydelig under et Middelskaar. Navnlig er den, som det efter forrige Indberetning var at vente, sevt mislig i den sydlige og vestlige Del af Landet fra Laurvig's Fogderi til søndre Bergenhus Amt, begge inklusive. Indskrænkning af Kreaturbefætningerne bliver derfor paa mange Steder nødvendig. Kun i Ugershus og Buskeruds Amt, Soløers, Wingers og Ddalens, Thotens og Jarlsbergs Fogderier samt i søndre Thronhjems Amt og Namdalens Fogderier angives Udbyttet i det Hele som et Middelskaar. I Finmarkens Amt har Høet lidt noget under Indbjergningen, men har været saa rigeligt, at Høsten alligevel ansees helbig.

Ogsaa Udbyttet af Kornhøsten er blevet forringet ved det omhyndede tørre og varme Veir. I Bratsbergs, Nedens og Kobygdelagens samt Lister og Mandals Amters aulaaes saaledes Kornudbyttet at være betydeligt under et Middelskaar, ligesom det ogsaa i Stavangers og begge de bergenshuske Amters angives at have været mindre end almindeligt. I den øvrige Del af Riget har Udbyttet dog i det Hele været middels og tildels, saasom i enkelte Distrikter af Ugershus og Hedemarkens Amters samt i søndre Thronhjems Amt, bedre end i et Middelskaar; i nordre Thronhjems og Finmarkens Amters omtales Kornhøsten endog som usædvanlig.

Poteteshøsten har i den største Del af Riget været særdeles god, paa enkelte Steder, især i Christiania Stift, endog ualmindelig rig. Sygdommen har i nogen større Udstrækning kun vist sig i søndre Thronhjems Amt, hvor Poteteshøsten af denne Aarsag ansees for mislykket, samt i enkelte Dele af vort nordre Thronhjems og de bergenske Amters. I den øvrige Del af Riget har man sporet usædvanlig lidt af den.

Sluttelig bemærkes, at der i nærværende Indberetning intet Hensyn er taget til Nordlands Amt, fra hvilket ingen Indberetning hidtil er indkommen.

— Ved Kgl. Resol. af 8de d. M. er det bestemt, at Præget paa hele, halve, femtedels og tiendedels Species skal være følgende:

1) Reversen: Hans Majestæts Brystbillede med Omkrift: Carl XV Norges, Sver. G. V.

Konge og under Brystbilledet Hans Majestæts Valgsprog: Land skal med Lov bygges.

2) Reversen: Norges Vaaben omgivet af en Egekrands og følgende Indskrift:

a) paa hele Species: 1—Spd.—9¼ ST. 1 M. K. F. S.

b) paa halve Species: ½—Spd.—18½ ST. 1 M. KFS.

c) paa femtedels Species: 24 St.

og d) paa tiendedels Species: 12 St.

— I Storthingets Møde den 10de d. M. fattedes med 102 mod 10 St. følgende Beslutning til Forandring i Grundlovens § 41, sammenholdt med Rigsakten: „I de Tilfælde, hvori det efter Norges og Sveriges Grundlove og Rigsaktsbestemmelser hidtil har tilkommet Norges og Sveriges Interims-Regjering at forestaa Nigernes Bestyrelse, enten fordi Kongen ved Reiser udenfor sine Riger, eller ved Sygdom er forhindret fra at føre Regjeringen, skal den til Thronen nærmest berettigede Prinds, saafremt han har opnaaet den for Kongen fastsatte Myndighedsalder, forestaa Regjeringen, som Kongemagtens midlertidige Udøver med samme Ret, som tilkommer Interimsregjeringen. Derefter fattedes med 89 mod 23 St. følgende Beslutning om Forandring af Rigsaktens § 7, saaledes som den ved Rigsaktsbestemmelse af 2den April 1845 er bleven nærmere affattet: „Indtil begge Rigers Repræsentanter ere forsamlede og have anordnet Regjeringen under Kongens Mindreaarighed, skal et af lige Antal norske og svenske Medlemmer sammensat Statsraad, under Navn af Norges og Sveriges Interims-Regjering, forestaa Nigernes Bestyrelse, med Jagttagelse af disse's gjenfaldige Grundlove. Interims-Regjeringen skal bestaa af 8 Medlemmer, nemlig: fra Norge: den norske Statsminister og de tvende Statsraader, som ere i Stockholm, samt desuden, være sig ordinær eller særskilt tilforordnet Statsraad; fra Sverige: Justitia-Statsministeren, Statsministeren for de udenlandske Anliggender samt to Statsraader. De Statsraader, som saaledes skulle blive Medlemmer af Regjeringen, kaldes dertil af Kongen, eller i andet Fald vælges i Norge af den derværende Regjering, og i Sverige af Statsraadet. Saavel med norske som med svenske Sagers foregaaende Beredelse og Granskning forholdes efter de i hvert Rige gjældende Forskrifter. I Interims-Regjeringen skulle de norske Sager af den norske Statsminister foredrages, protokolleres og expederes i det norske Sprog, og de svenske Sager af den svenske Foredragende, til hvis Embede de høre, foredrages, protokolleres og expederes i det svenske Sprog. Sager, som angaa begge Riger, og ei ifølge deres Natur henhøre til noget særskilt Departementets Forretninger, foredrages af Statsministeren for de udenlandske Anliggender, og expederes til hvert af Rigerne i dets Sprog, til Norge ved dets Statsminister og til Sverige ved bemeldte Foredragende. Diplomatiske Sager foredrages ogsaa af Statsministeren for de udenrigske Anliggender og indføres i en særskilt Protokol. Sagerne afgjøres ved de fleste Stemmer, og, naar Stemmerne ere lige, bestemmer Ordføreren Udslaget. Alle udgaaende Expeditioner (Resolutioner) underskrives af samtlige Medlemmer,

Interims-Regjeringen skal have sit Sæde i Stockholm, om ikke saadanne Hindringer møde, som gjøre det enten umuligt eller farligt. I Interims-Regjeringen skal, for Sager, som angaa begge Riger, Norges Statsminister og Sveriges Justitiar-Statsminister være Drdsforende hver sin Uge. Ved Lodstrækning i den første Sammenkomst afgjøres, hvilken af dem først skal føre Ordet. Naar den Statsminister, hvem det tilkommer at føre Ordet, har Forsald, optræder i hans Sted det første tilstedeværende Regjeringsmedlem fra det Rige, hvortil den Forhindrede hører. Naar Sager forekomme, som angaae det ene Rige særskilt, føres Ordet af den første af dets tilstedeværende Regjeringsmedlemmer. Ingen Beslutning maa af Interims-Regjeringen fattes, uden at mindst to Medlemmer fra hvert Rige ere tilstede. I alle de Tilfælde, da, efter Norges og Sveriges Grundlove, Rigets Bestyrelse føres af Interims-Regjeringen, skulle begge Rigers dertil udkaaede Medlemmer i lige Antal og efter ovenanførte Grunde, sammentræde." Endelig behandlede Indstilling fra Veikomiteen angaaende Lønning og Pension af Dphsyningsvæsenets Understøttelsesfond.

I Lagtingets Møde den 3die December antoges enstemmig Odelsthingets Beslutninger til Lov 1) Om Dphværelse af nogle Præster og Skole-Embedsmænd paaholdende Afgifter. Den Afgift, som under Navn af Studiefat har været erlagt til Universitetet af Præster og enkelte Skole-Embedsmænd, saavel som den Afgift, som af enkelte geistlige Embeder ydes Bergens og Trondhjems lærde Skoler, bortfalder fra 1ste Juli 1860. 2) Om Dphværelse af Bestemmelserne angaaende udførelse af Solføls Afsonning. Bestemmelserne i Forordningen af 3die Juni 1803 § 8, samt Lov af 26de August 1854 § 4, angaaende udførelse af Solføls Afsonning, sættes ud af Kraft fra 1ste Juli næste Aar.

I Mødet den 12te d. M. bifaldtes enstemmig Odelsthingets Beslutninger 1) til Lov om Forandring i § 43 Formandskabsloven paa Landet, (se Ugeskriftet No. 50); 2) til Lov om Forandring i Loven om Handelen i Nordlandene af 9de August 1839 og i Loven om Udvidelse af Handelsfriheden paa Landet af 28de September 1857. Den Afsetning af Varer, der ifølge §§ 1, 2 og 3 i Loven om Handelen i Nordlandene af 9de August 1839, samt ifølge § 6 i Loven om Udvidelse af Handelsfriheden paa Landet er tilladt som Bytte, skal heretter være tilladt som Salg mod Penge, saavel til den sikkende Allme, som til Andre. Med Hensyn til Afhændelse af Brændevin har det sit Forblivende med de Indskrænkninger, der ere udforte ved senere Love; 3) Lov om Dpretelse af en Kjøbstad paa Sjovik. Ligeledes bifaldtes Odelsthingets Beslutning til Lov om Forøgelse af Hypothekbankens Grundfond (se Ugeskriftet No. 50).

Dagen efter behandlede Skydsloven. Følgende Anmærkninger vedtoges: 1) Af § 1 Lit. c. bør Ordene „og uden at Stationsholderen forpligtes til at holte faste Heste" udgaa. Grund: Som overskødig. 2) I § 4 første Punktum bør mellem Ordene „være" og „trykkende" optages „særdeles." Grund: for at forebygge at udstrække Anvendelsen til andre Tilfælde end det maa anses fornsødent.

3) § 5 bør lyde som følger: „Stationsholdere paa faste Stationer, som heretter oprettes, ere, naar ingen modsat Bestemmelse" etc. indtil Gens Slutning, saaledes at den første Sætning af den udgaa. Grund: Uden saadan Forandring vil der være mindre Udgang til at oprette faste Stationer i de Distrikter, der ikke have den almindelige Handelsret. 4) I § 6 andet Pasus bør mellem „fra" og „Bilag" tilføies „Formandskabsdistriktets". Grund: For at forebygge Mistydning. 5) I § 7 første Pasus bør „1/2 af Amtskommunen" forandres til „1/2 af Amtskommunen." Grund: Bestemmelsen vil blive mere virksom til at fremme Dpretelsen af faste Stationer, naar Amtskommunen, hvad der ogsaa i sig selv er billigt, overtager en større Andel af Bilaget. 6) Som ny § optages: „Beslutter noget Amtsforsamling ifølge Lov af 24de September 1851 at oprette faste Stationer overalt i Amtsdistriktet, bliver de til Stationer fornødne Bidrag at udrede med en Halvdel af Amtskommunen og den anden Halvdel af Statskassen; dog saaledes at Statskassens Bidrag ikke maa overstige 12 Skilling pr. Skylddaler af Amtets Matrifulskuld, og at Udgang for det Offentlige til at lade Brevposten besordre for almindelig Skydsbetaling bliver betinget ved de om Stationen oprettende Kontrakter." Grund: For at give Bestemmelsen i 3die Pasus af § 1 i Loven af 24de Septbr. 1851 den Anvendelse, den uden Udflugt til Hjælp af det Offentlige ikke vil kunne faa, og for yderligere at bidrage til Tvangsskydsens Dphværelse. 7) Første Sætning af § 8 indtil Ordet „eller", inkl. bør udgaa, saaledes at den begynder: „Klages der over" etc. Grund: Det indbyrdes Forhold mellem flere Kommuner Bidrag til Stationsholdet udgjør en væsentlig Del af Gjensstanden for den Beslutning, der gaar ud paa Stationens Dpretelse. 8) § 9 bør udgaa af Lovbeslutningen. Grund: Bestemmelsen har kun Anvendelse ved Tilfældesstationer, den man ved Loven ønsker at ophæve. 9) § 10 bør udgaa af Lovbeslutningen. Grund: Det anses usønsøgt at forandre det Bestaaende. 10) Som ny § optages: „Skydsbetalingen og enhver anden Udredsel, som forud kan bestemmes, erlægges af den Reisende for hans Afreise fra Skiftet eller fra det Sted, hvor Skydsen afhentes ham". Grund: Den, som præsterer Skydsen, bør ikke udsættes for Muligheden af enten ikke eller med Vanskelighed at erholde Skydsbetalingen m. M. hos den Reisende, der som oftest er ham ubekendt. Analogi findes i hvad der finder Sted ved Befordring med Dampskib eller Jernbane.

Det maa bemærkes, at disse Anmærkninger gjælde for Jerne i den Orden, som de skulle staa og ei for den seilagtige i f. No. (Se Rettelte i sidste Spalte).

Fra Arendal skrives den 3die December, at Drdsforen for Moland Sogn, Stien Knudsen Dvesten, næstforegaaende Lørdag forsvandt efterat have været tilstede i et Formandskabsmøde i Barboe. Man har siden forgjæves søgt efter ham. Han skulde samme Dag være seet i Byen i beruset Tilstand, og Dagen efter fandt man hans Skarpe, hvori Formandskabsprotokollen, liggende paa Gaden i Blødeljar, ligesom hans Hat fandtes oppå paa den nye Del i Parkheden af Langlevand. Der

er, saaledes Grund til at befrygte, at Brændevinet ogsaa i dette Tilfælde har foraarsaget en Ulykke.

Fra Stavanger skrives under 2den d. M.: Andragender om alt Søndags og Helligdagsfiske Dphør i Lighed, med det tidligere omtalte af omtrent 1000 Personer mest fra de Byer nærliggende Sogne indsendte, ere nu ogsaa tilstillede Stortinget fra Stavanger, Hvidingsø, Dns, Talge, Molde, Sole, Bukken, Skold, Fjelle og Nissebærven med tilfammen 1149 Underskrifter. Ligeledes ere fra Sønd, Samnæs og flere andre Steder lignende Andragender indsendte med tilfammen flere hundrede Underskrifter. Det synes herved at være godtgjort, at Disset om, at alt Søndagsfiske maa blive forbudt, paa disse Kanter næres af den fiske Almue selv med en sjelden Enstemmighed og Styrke. Tilsfald er der fra den Side (fra den fiske Almue), saavidt vides, ikke fremkommet nogensomhelst offentlig Udtalelse hverken til Forbedel for Dpretholdelse af den nærværende Lovbestemmelse om Søndagsfiske eller for Dphævelsen af alt Forbud derimod. Det forekommer os, at denne Omstændighed, som tidligere udtalt, maa have en temmelig afgjørende Indflydelse paa Stortingets Beslutning i denne Sag. Lovrigt skulle vi ved denne Leilighed gjentage, hvad der tidligere først er fremsat af „Bergenseren“ og senere optaget af os, at det vilde være saare ønskeligt, at der under Fisketiden blev sørgt for en større geistlig Betjening blandt Fiskerne end nu er Tilfældet, da den somoftest er svingod med ingen. Im Søndagsfisket bliver forbudt, saa vil Fiskeren ialmindelighed desværre let være ndsat for at misbruge Dagen ved Lediggang og Dril, hvad der jo i fleste Tilfælde er værre end dens Misbrug ved Arbejde, saakent der ikke gives ham Anledning til den rette Dphygge derved, at Ordet forkyndes saaledes i hans Nærhed, at det ikke falder ham alts for vanskeligt at indfinde sig til dets Hørelse. Vi tro ikke at det paa nogen Maade vil være Christiansands og Bergens Bispevers Biskoper uvelkomment, men vi tillade os at stille til dem den Dphøring, at de ville tage under omhyggelig Overveielse og søge at bringe i snar Udøvelse Alt, hvad der lader sig gjøre for Fiskernes aandelige Vel og navnlig til Fremme for en ret Søndagsheiligoldelse i den Tid, de tilbringe paa Fisket.

Udlandet.

Sverige. I Upsala har der nylig været en større Ildbrand. Med Undtagelse af nogle Stenbygninger nedbrændte et helt Kvartal.

— Sundsvall har ligeledes været hjemsoget af Ildsvaade, hvorved Skibsværftet, Skuebygningerne og et under Bygning værende Skib nedbrændte.

— Det skal nu være afgjort, at Stænderne skulle træde sammen for fælles at afhandle et fra forrige Rigsdag hvilende Forslag om Forandring i Grundloven angaaende Statsraadets Sammensætning og Dpretelsen af et nyt Departement for de offentlige Arbejder og Kommunikationsvæsenet.

England har nylig krævet Spanien for en

gammel Gjæld, der beløber sig til 10—12 Millioner og skriver sig fra Borgerkrigen i Spanien, hvor England forstrakte Regjeringen med Munition og andre Fornødenheder. I Anledning heraf skriver Daily News, at Spanien har anerkendt Gjælden. — Den bekendte Bright holdt fornylig i Liverpool et Foredrag, der overværedes af 3—4000 Personer, over sit Indlingsthema: „De Fattiges høie Beskæftning i Forhold til de Riges.“

— Den toskanske Gesandt i London er død af Kopper.

— Ved et af de talrige Moder ianledning den forestaaende Parliaments-Sammenkomst, har Roebuck meget tydelig sigtet Prindsen af Joinville for hemmelig at have opmuntret den franske Regjering til et Indfald i England, samt at have tilstillet den en Plan over de engelske Kyster. Prindsen har i den Anledning ladet indrykke en Skrivelse i alle Dagbladene, hvori han erklærer det hele for Dphind og tilføjer, at han vil være den Sidste til at ønske, „at de Principer, hvorefter Frankrig, fortiden regjeres, skulde overskride Kanalen.“

— Fire Kjøbmænd i Liverpool have i et Brev direkte henvendt sig til Keiser Napoleon forat erfare dennes Hensigter mod England. Keiserens Svar, der er affattet af hans Kabinetschef og Sekretær Macquard, lyder meget beroligende, idet enhver Frygt for Frankrig deri erklæres for indbildt og ugrundet, og at Keiseren vil vedblive at være, hvad han hidtil har været — i broderlig Enighed med England. Man ventet, at dette Svar vil gjøre en heldig Virkning i England, ligesom man i Paris er overordentlig glad derved.

— Ifølge Times er Pryglestraffen nu ogsaa afskaffet paa den engelske Flaade.

Frankrig. Til Deltagelse i Kongressen er der afgaaet Indbydelse fra Paris til London, Madrid, Turin, Rom og Neapel, samt fra Wien til Petersburg, Berlin og Stockholm. Fra Rusland skulle Gortschakoff og Kisplaff møde; for Preussen, Schleinig og Poustales; for Østerrige Nechberg og Metternich; for England Lord Cowley og Sir James Hudson.

Italien. General-Politidirektøren for Sicilien, Kommandør Maniscalco, blev ved sin Kones og sine Børns Side myrdet paa Kathedralpladsen. Morderen, en velklædt Mand, er undkommen. Saa ret er svært, men maaffe ikke dødeligt.

Man frygtede, at dette Attentat skulde have en Dpstand til Folge; men Roligheden er ikke bleven forstyrret.

— Fra Turin skrives den 3die December. Igaar Aften holdtes Ministerraad, hvilket Kongen og Prinds Carignac, tilligemed nogle indbudne Personer bivaandede. Man er kommen til Enighed med Ricafoli, uden at Sardinien diplomatisk har kompromitteret sig. Det er Cavour, som har foreslaaet Udveien.

Nationalforsamlingen i Florenz vil endnu i Løbet af denne Uge blive sammenkaldt, og Ricafoli vil forlange af den, at den skal bifalde Buoncompagniets Statholderklub.

Den herværende Regjering's Svar paa Indbydelsen til Kongressen er afgaaet til Paris. Dette

fl. et bejænde Udfald, og Balget af de Besuldmægtigede er saa godt som afgjort. Grev Savour og Desambrois skulle repræsentere Sardinien.

Spanien. Ifølge Telegram fra Madrid beløb Marokkanernes Tab i Fægtningen den 30te Novbr. sig til 500 Døde og 1500 Saarede. Ingen Fanger ere nævnte, og det lader til, at de spanske „Korsfarere“ ei give Bardon, men nedfable, ligesom deres Forgængere, alle de Bantro.

Samme Depesche melder ligeledes, at Spanierne ved Operationens Begyndelse have haft 88 Døde, 644 Saarede og 73 let Saarede.

— Det heber, at Militærudskrivningen har mødt saa megen Modstand i de bedste Provindser, at Regeringen har seet sig nødsaget til at give efter og opfordre til frivillig Indtrædelse i Krigstjenesten.

Tyrkiet. I det sorte Hav har der raset frygtelige Storme, der have anrettet megen Ulykke. I Bosporusmundingens Omkreds ere Kysterne bedækkede med Ruinerne af 40 til 50 Skibe, og de gyselige Beretninger indløbe, hvorefter desværre den mindste Del af det reddede Mandskab endnu befinder sig i Kløerne paa den rovgjærrige Befolkning. Endog det officielle Blad i Pera finder sig foranlediget til at faste Regeringens Opmærksomhed paa disse Katastrofer og at bringe i Forslag Forholdsregler, der saa meget som muligt skulle forebygge fremtidige Ulykker eller idetmindste lette de Skibbrudnes sorgelige Skjæbne. Man anslaaar uden Overdrivelse Antallet af de i Ugen endende den 23de Novbr. i det sorte Hav forliste Skibe til 3 a 400.

Amerika. I Newyork har en Kommitte dannet sig til Istandbringelse af en ny Dampskibsforbindelse mellem Panama og Valparaiso med en Mængde Anløbssteder. Parterne skulle finde Sted med 4 Skruedampere, til hvis Anskaffelse etc. en Aktiekapital af 500,000 Dollars antages nødvendig.

Eiendom.

En Gaard, beliggende i Laurdals Thinglag, 3 Mile fra Holmestrand, af Skyld 2 Daler 2 Ort, hvorpaa fødes 2 Heste og 6 Kjør foruden Smaaafæ, har nogenlunde gode Huse og flere Tusind Maal Skov, der kan afgive betydelig til Salg, har jeg i Kommission at sælge for yderst billig Pris, hvis Handel snart kan ske. Ligeledes har jeg til Salg to større Skove, som samtlige ere beliggende lige ved aarvise Flødeelve.

Kallerud i Laurdal pr. Holmestrand, den 2den December 1859. N. Thisted.

Gaard tilsalgs.

En Del af Gaarden Monkerud i Udenæs Annex til Næs Præstegjeld, hvilken grændser til Hagefund, hvor formentlig en af Hovedstationerne paa Kongsvinger-Fernbanen vil blive oprettet, kan underhaanden erholdes kjøbt. Paa den sælgendes Del kan formentlig, naar den bliver opbyrket, fødes 2 a 3 Heste og 10 a 12 Fætra-

ture, og kan den sælges enten under tæller i mindre Dele. Den eller de, som ville kjøbe en saadan Eiendom, ville henvende sig til Ole Olsen Hammerstad, som bor i Nærheden af Monkerud, og som opgiver Konditionerne, hvorpaa den sælges.

Landeiendom.

En betydelig Landeiendom, $\frac{1}{8}$ Mill fra en Jernbanestation, med udmærkede, for en konditioneret Familie indrettede Huse, betydelig Jordvet, Skov og Saugbrug er enten underet eller i Parceller tilsalgs ved Sagfører Fr. Petersen.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Hvede, $3\frac{1}{2}$ a 5 Spd. Intet solgt.
Rug, 16 $\frac{1}{2}$ a 17 $\frac{1}{2}$.
Byg, 12 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{3}{4}$ a $3\frac{1}{2}$ Spd.
Havre 8 $\frac{1}{2}$ a 9 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$.

Udenlandst

Rug østersøst 4 Spd.
Rug dansk 18 $\frac{1}{2}$ a 19 $\frac{1}{2}$.
Byg 2rædt 17 $\frac{1}{2}$ a 18 $\frac{1}{2}$.
Erter 4 a $4\frac{1}{2}$ Spd.
Hvede $5\frac{1}{2}$ Spd.

Christiania Fiskepriser.

Stib, Klobmd. 6 a $6\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
Stib, stor Mb. $5\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
Stib, smaa do. 5 Spd. pr. Td.
Stib, stor Christ. $3\frac{1}{2}$ a 4 Spd. pr. Td.
Stib, smaa do. 12 a 13 $\frac{1}{2}$ pr. Td.
Storset 1 Spd. a 1 Spd. 12 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Middelsæt 3 $\frac{1}{2}$ a 4 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Smaaet 3 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Rødfisk 8 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.

Rettelser

i den i f. No. indtagne Lov om Skydsæfent: I § 2 ubgaaar „At“ i sidste Linie. I § 4, 4de Lin. f. o. staar „Stifterne“, læs „Stifterne“; 5te Lin. „naar“, læs: „hvor“. I samme § 3 sidste Passus indskydes fra „en sextendels Mill“: eller berover indtil en ottendels Mill. § 5 a skal udgjøre en egen §; i 6 L. f. o. staar „berettiget“, læs „berettigede“. Delingsbogaftaverne a og b gaa folgelig ud og § 6 begynder med: „Beslutning om Dyrettelse o. f. v. I 4 L. f. o. staar: „§ 6“, læs: „§ 7“. I Slutningen af nævnte §: „(§ 6)“, læs: „(§ 7)“. § 6 skal altsaa være 7, 7-8 o. f. v., saaat Slutningsparagrafen bliver at betegne med § 12. I § 8 3 L. f. o. staar: „forsanges“, læs: forlanges. § 10, 4de L. f. o.: „med“, læs: „ved“. Samme § 3 L. f. n. staar: „Jernbaner“, læs: „Jernbane“.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.